

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa S. M.

przeciwko I. Sp. z o.o. w S.

o odszkodowanie i sprostowanie świadectwa pracy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 13 maja 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w O.

z dnia 12 grudnia 2019 r., sygn. akt V Pa (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w O. wyrokiem z dnia 12 grudnia 2019 r. oddalił apelację wniesioną przez powoda S.M. od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w O. z dnia 7 czerwca 2019 r., oddalającego powództwo o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę i sprostowanie świadectwa pracy wniesione przeciwko pozwanej I. Sp. z o.o. w S.

Powód S. M. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 12 grudnia 2019 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, to jest: art. 52 § 1 pkt 1 k.p., art. 52

§ 1 pkt 1 k.p. w związku z art. 6 k.c. w związku z art. 300 k.p. oraz art. 52 § 2 k.p., a także naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 378 § 1 k.p.c., art. 381 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 162 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., art. 386 § 1 k.p.c. oraz art. 387 § 2¹ pkt 2 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na oczywistą zasadność tego środka zaskarżenia. Zdaniem skarżącego, Sąd drugiej instancji naruszył bowiem art. 386 § 1 k.p.c., gdyż nie uwzględnił, mimo słusznych zarzutów apelacyjnych, naruszenia przez Sąd pierwszej instancji licznych (wymienionych we wniosku) przepisów postępowania, które powinno prowadzić do zmiany wyroku tego Sądu i uwzględnienia powództwa w całości. Ponadto Sąd Okręgowy dopuścił się rażącego naruszenia art. 381 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 162 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., uznając, że nie widzi potrzeby i konieczności prowadzenia obszernego postępowania dowodowego, które miałyby w jego przekonaniu prowadzić do ustaleń nieistotnych dla oceny zarzutu sformułowanego w oświadczeniu o rozwiązaniu ze skarżącym umowy o pracę. Tymczasem wnioski dowodowe skarżącego zmierzały do wykazania prawdziwej przyczyny rozwiązania z nim umowy o pracę bez wypowiedzenia, w tym pozorności przyczyny wskazanej w oświadczeniu pozwanej, a także naruszenia przez pozwaną terminu z art. 52 § 2 k.p. i nie były objęte prekluzją dowodową.

Skarżący podniósł również, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku zostało sporządzone z naruszeniem art. 387 § 2¹ pkt 2 k.p.c., gdyż nie zawiera oceny poszczególnych zarzutów apelacyjnych, co dodatkowo potwierdza, że nie została spełniona przez Sąd Okręgowy jako Sąd apelacyjny ani funkcja kontrolna, ani rozpoznawcza.

W ocenie skarżącego, powyższe naruszenia przepisów postępowania doprowadziły do naruszenia przepisów prawa materialnego powołanych w podstawach zaskarżenia. Spór między stronami postępowania dotyczył bowiem między innymi liczby i dat tankowań wskazanych w oświadczeniu o rozwiązaniu ze skarżącym umowy o pracę i ewentualnego naruszenia w tym zakresie przez pozwaną art. 52 § 2 k.p. W związku z tym Sąd drugiej instancji nieprawidłowo przyjął, że znacząca część tankowań miała miejsce w lipcu 2017 r. Jeśli jednak pozwana nie wykazała żadnym dokumentem, że skarżący tankował w tych

konkretnych datach wskazanych w jej oświadczeniu, w tym między innymi, że tankował w lipcu 2017 r. i naruszył w ten sposób obowiązującą u pracodawcy politykę samochodów służbowych w zakresie używania służbowej karty flotowej do tankowania pojazdu z 2007 r., a skarżący kwestionował te okoliczności, to przyjęcie takich ustaleń, wobec treści zeznań świadka A.D., z których wynikało, że o tankowaniu dowiedziała się w czerwcu 2017 r., oraz świadka A.S., z których wynikało, że dokument zestawienia tankowań nie został przez nią sporządzony i nie był przez nią weryfikowany, świadczyło o nieuprawnionym uznaniu, że miesięczny termin biegnący od uzyskania wiadomości o okoliczności uzasadniającej rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia został zachowany. To potwierdza zaś, że doszło do kwalifikowanego naruszenia art. 52 § 2 k.p.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada także przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury skarga jest oczywiście uzasadniona wówczas, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002, nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy jest ono z góry widoczne dla każdego prawnika, bez potrzeby głębszej analizy prawniczej, gdy jest zupełnie pewne i nie może ulegać żadnej wątpliwości, gdy podniesione zarzuty naruszenia wskazanych przepisów są zasadne *prima facie*, bez dokonywania głębszej analizy tekstu tych przepisów i bez doszukiwania się ich znaczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Zdaniem Sądu Najwyższego, wniosek skarżącego o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów. Wbrew sugestiom wyartykułowanym w tym wniosku w postępowaniu zakończonym wydaniem zaskarżonego wyroku nie doszło bowiem do naruszenia, zwłaszcza zaś

kwalifikowanego naruszenia powołanych przez skarżącego przepisów postępowania oraz przepisów prawa materialnego.

Co do naruszenia art. 386 § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy zauważa, że przepis ten, analogicznie jak art. 385 k.p.c., jest adresowany do sądu drugiej instancji. Oba przesądzają zaś o tym, w jaki sposób sąd ten ma rozstrzygnąć sprawę, jeżeli stwierdzi, że apelacja jest bezzasadna, bądź że powinna być uwzględniona. O ich naruszeniu mogłaby być zatem mowa jedynie wtedy, gdyby sąd drugiej instancji stwierdził, że apelacja jest niezasadna, a ją uwzględnił, lub że jest uzasadniona, lecz ją oddalił, czego skarżący przecież nie zarzuca. Natomiast sąd drugiej instancji nie narusza art. 386 § 1 k.p.c., podobnie jak art. 385 k.p.c., jeżeli oddalił apelację na podstawie oceny, że jest ona bezzasadna, niezależnie od twierdzenia strony, iż była ona uzasadniona (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 1997 r., I PKN 403/97, OSNAPiUS 1998 nr 20, poz. 602, czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2000 r., I PKN 711/99, OSNAPiUS 2002 nr 1, poz. 13). Co do zasady żaden z wymienionych przepisów nie może więc stanowić samodzielnej podstawy kasacyjnej. Ich ewentualne naruszenie musi być bowiem konsekwencją naruszenia innych przepisów procesowych i materialnoprawnych, mających wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, co nie wynika jednak z uzasadnienia ocenianego wniosku.

Odnosząc się z kolei do deklarowanego przez skarżącego naruszenia art. 381 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 162 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy stwierdza, że i w tym zakresie nie może być mowy o kwalifikowanym naruszeniu wymienionych przepisów, skoro Sąd drugiej instancji odniósł się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku zarówno do apelacyjnych zarzutów dotyczących nieuwzględnienia przez Sąd Rejonowy wniosków dowodowych skarżącego, jak i do tych samych wniosków powtórzonych w postępowaniu apelacyjnym. Sąd Okręgowy słusznie kierował się przy tym treścią oświadczenia pozwanej o rozwiązaniu ze skarżącym umowy o pracę bez wypowiedzenia, które, jak wynika z utrwalonego orzecznictwa, ogranicza zakres przedmiotowy postępowania sądowego jedynie do okoliczności podanych w tym oświadczeniu. Tymczasem wnioski dowodowe skarżącego zmierzały do wykazania „prób zmanipulowania powoda w związku z toczącym się postępowaniem karnym,

wymuszania na powodzie świadczenia pracy w trakcie zwolnienia chorobowego, czy też ustalania osób uprawnionych do korzystania z samochodów służbowych u pozwanego i zasad z tym związanych”, a więc okoliczności niezwiązanych z treścią oświadczenia pozwanej. Sąd drugiej instancji wyjaśnił również w sposób wyczerpujący, dlaczego nie uwzględnił wniosków dowodowych skarżącego zmierzających do wykazania naruszenia przez pozwaną terminu z art. 52 § 2 k.p.

Wbrew odmiennemu stanowisku skarżącego, w sprawie nie doszło również do naruszenia art. 387 § 2¹ pkt 2 k.p.c. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku, choć lapidarne, zawiera bowiem wszystkie elementy konstrukcyjne, w tym także ocenę poszczególnych zarzutów apelacyjnych przeprowadzoną w taki sposób, że umożliwia ona w pełni analizę toku wyводу, który doprowadził do wydania tego orzeczenia.

O potrzebie poddania skargi kasacyjnej merytorycznemu rozpoznaniu nie przekonuje także sugestia skarżącego, jakoby w sprawie doszło do naruszenia powołanych w podstawach zaskarżenia przepisów prawa materialnego. Skarżący w uzasadnieniu wniosku nie wyjaśnia przy tym w żaden sposób, na czym polegało widoczne *prima facie* naruszenie art. 51 § 1 pkt 1 k.p. oraz art. 51 § 1 pkt 1 k.p. w związku z art. 6 k.c. i art. 300 k.p. W ramach oceny, czy skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, nie jest natomiast rzeczą Sądu Najwyższego doszukiwanie się w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych argumentacji mającej wykazać istnienie deklarowanej przez skarżącego przesłanki przedsądu, ponieważ na tym etapie postępowania podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie nie podlegają jeszcze badaniu (por. pośród wielu postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2010 r., II UK 274/09, LEX nr 585794). Wynika to stąd, że na tym etapie przedmiotem badania dokonywanego przez Sąd Najwyższy jest jedynie to, czy wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej wskazuje i wykazuje choć jedną z podstaw (przesłanek) przedsądu wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Podstawy kasacyjne stanowią zaś odrębny od przesłanek przedsądu element skargi, w związku z czym nie zastępują one (ani ich uzasadnienie) i nie mogą zastąpić przesłanek przedsądu. Innymi słowy, podstawy kasacyjne podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Co do naruszenia art. 52 § 2 k.p. należy zaś zauważyć, że jak przyjął Sąd drugiej instancji, aprobując w tym zakresie ustalenia faktyczne poczynione w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, znaczna część tankowań dokonanych przez skarżącego miała miejsce w lipcu 2017 r., a więc w czasie pozwalającym pozwanej bez jakichkolwiek wątpliwości zachować miesięczny termin z art. 52 § 2 k.p. Tymczasem wymaga podkreślenia, że w judykaturze zgodnie przyjmuje się, że dla uznania rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika za uzasadnione wystarczające jest potwierdzenie się choćby jednej z przyczyn tego rozwiązania podanych w oświadczeniu pracodawcy, jeśli stanowi ona ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2017 r., III PK 115/16, LEX nr 2350661 i powołane tam orzecznictwo). Wprawdzie skarżący podnosi równocześnie, że również przypadki tankowania przez niego samochodu służbowego w lipcu 2017 r. nie zostały udokumentowane przez pozwaną, jednakże w tym zakresie należy zauważyć, że podejmuje w ten sposób niedopuszczalną w postępowaniu kasacyjnym próbę podważenia dokonanej przez Sady *meriti* oceny dowodów i poczynionych na tej podstawie ustaleń faktycznych (art. 398³ § 3 k.p.c.). Wypada też zauważyć, że zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, co oznacza, że w przypadku poddania skargi kasacyjnej merytorycznemu rozpoznaniu musiałby uwzględnić owe ustalenia przy rozpatrywaniu podniesionych w skardze zarzutów naruszenia prawa materialnego.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, że skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a w odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych orzekł jak w sentencji postanowienia.